

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0822U100957

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-10-2022

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хардель Роман Збігньович

2. Khardel Roman Zbigniovitch

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Гуманітарні науки. Історія та археологія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-10-2022

Спеціальність за освітою: Літальні апарати

Місце роботи здобувача: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 32, м. Львів, Львівська обл., 79012, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 01.032.022

Повне найменування юридичної особи: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 38287427

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, 32, м. Львів, Львівська обл., 79026, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 32, м. Львів, Львівська обл., 79012, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 78.09, 03.09.55

Тема дисертації:

1. ІСТОРИЧНИЙ ЧИННИК У ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОТИСТОЯННІ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ З УКРАЇНОЮ НАПРИКІНЦІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

2. Historical aspect of informational warfare waged by Russian Federation against Ukraine from the end of XX century to early XXI century

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні здійснено комплексний аналіз використання Російською Федерацією (РФ) впливу на історичну свідомість цільових аудиторій під час ведення інформаційного протистояння з Україною. Такий вплив здійснюється щодо цільових аудиторій як усередині України, так і в самій РФ, а також на рівні світової спільноти. Актуальність дослідження зумовлена надзвичайною важливістю завдання щодо нейтралізації загроз національній безпеці України. Однією з таких загроз є спроби РФ трансформувати суспільну свідомість українського соціуму, у тому числі із використанням історичного чинника. Метою таких дій є зміна поведінки цільових аудиторій у необхідному агресорі форматі, розхитування суспільної єдності, руйнація в суспільній свідомості історичного фундаменту єдності нації, просування в інформаційному

просторі ідеї «руського міра». Детальний аналіз прийомів та засобів, які використовує РФ для досягнення таких цілей, надав змогу запропонувати ефективну модель протидії інформаційній агресії через вплив на історичну свідомість. Особливістю виконання такого завдання стала необхідність застосування трансдисциплінарного підходу, який потребує синергетичного поєднання таких наук, як історія, політологія, соціологія, психологія, соціальні комунікації, юриспруденція та інші. Спроба дослідження феномену інформаційного протистояння в площині історичної свідомості, за умови обмеження рамками будь-якої з названих наук, не дала б змоги досягнути загрозу національній безпеці України в усій її повноті, а отже, й окреслити можливі заходи протидії. Проведений аналіз та надана коротка характеристика інформаційного простору, як середовища, у якому ведеться інформаційна війна, а також основних каналів інформації, які використовуються для надання інформаційного впливу. У якості основних каналів інформації, що відіграють роль засобів доставки «інформаційної зброї» до об'єктів ураження, якими є різноманітні цільові групи, на які поділено противником українське суспільство, використовуються сучасні засоби масової інформації (ЗМІ) та засоби масової комунікації (ЗМК). Проаналізовані наукові погляди на феномен історичної свідомості, та можливості використання впливу на історичну свідомість для досягнення певного контролю над поведінкою цільових аудиторій як одного з найбільш ефективних сучасних методів ведення інформаційної війни. Узгодженість інформаційного впливу на історичну свідомість в різноманітних ЗМК та ЗМІ, ідентичність репрезентованих наративів, синхронні коливання інтенсивності впливу свідчать про глибоке, централізоване планування їхнього спільного використання. Має місце практично повний контроль російської влади над усіма каналами інформації та продумане використання ефекту синергії одночасного масового застосування всіх доступних каналів інформації для впливу на історичну свідомість. У російському суспільстві організовано підготовку у вищих навчальних закладах спеціальних фахівців із публічної історії, які спроможні на професійному рівні генерувати історичний контент та подавати його у форматі, прийнятному для відповідних цільових груп. З урахуванням проаналізованих чинників, пропонується удосконалена модель протидії інформаційному впливу РФ на історичну свідомість українського суспільства. Така модель передбачає одночасне застосування таких трьох форм протидії: – постійний моніторинг інформаційного простору для ідентифікації НІВ на історичну свідомість; – зниження рівня НІВ за допомогою санкційних заходів до ідентифікованих акторів, які створюють НІВ на історичну свідомість; – створення в українському інформаційному просторі такого інформаційного середовища, яке б забезпечило якомога менший рівень сприйнятливості до інформаційного впливу. Найбільш перспективною вбачається третя форма протидії з названих. На думку автора дослідження, її практична реалізація пов'язана виключно зі створенням максимально можливої кількості якісного правдивого історичного контенту, споживаючи який кожен індивідуум буде вносити власне, а не нав'язане владою, виважене відношення щодо тих чи інших історичних подій, процесів, постатей. На кожну інформаційну операцію держави-агресора в будь-якому форматі має бути адекватна відповідь у вигляді відповідного контенту, що дасть змогу індивідууму винести власну оцінку, спираючись не на імперативний формат подання інформації з готовим рішенням, а на фактичну обізнаність у відповідних історичних подіях. Сукупність таких індивідуальних оцінок загалом і формує у кожний момент часу історичну свідомість нації.

2. This dissertation paper contains a complex analysis of Russia Federation's usage of influence on historical consciousness of targeted groups, such as Ukraine, Russia and the international community overall as means of warfare. Relevance of this topic is supported by immense importance of Ukraine's defense, concerning outside threats to its national security. One of such threats is attempts from Russian Federation to transform the general consciousness in Ukraine, including the historical aspect of said concept. Final goal of this influence is as follows: changing general behavior of target audience in a required fashion for the aggressor, damaging national unity, ruination of public historical perception concerning national unity and promoting of the «Russian world» idea. This dissertation paper contains detailed analysis of tactics and methods, utilized by the Russian Federation to achieve such goals, which generally outlines an effective model of protective measures concerning negative influence on historic consciousness. Certain special aspects of such a task pointed towards a need of a transdisciplinary tactic, which requires a synergy of such sciences as history, politics, social communications, law and others. An attempt

at researching such a phenomenon of informational warfare in historical consciousness with limitations from mentioned practices would be ineffective at fully grasping the general threat to national security of Ukraine, as well as planning future countermeasures. To successfully achieve the objective of this paper, it contains analyzed points of modern scientists concerning phenomenon of informational warfare as a modern method of achieving geopolitical goals, its nature, main features, as well as its forms and methods. Main informational channels, which are used as «informational weapon» delivery method to target destination, which are target groups of Ukraine's community divided by the enemy, are Mass Media and Methods of Mass Communication. With general characteristics and qualities of Mass Media and Methods of Mass Communication in mind, the enemy plans and utilizes the negative informational influence. Historical policy of Russian Federation is incredibly cruel, but in the last couple of years, it can be described as totalitarian. Specific changes in legal system, which include pluralism of thought in historical sphere, raise questions towards the question of freedom in controlled by the Russian Federation scientific community. Goals and methods of historical policy of Russian Federation are formulated in something called «Medinsky Doctrine», in turn «Offensive approach towards a question of keeping national interests of Russian Federation in historic sphere» is openly described in one of the President of Russian Federation Decree's. Main goals of such a politic are ensuring dominating presence of a previously formed narrative in informational space, which serves geopolitical interests of Russian Federation as a neo-imperialistic state. In order to properly assess the informational influence, this paper offers to use a special formula, which determines the level of effectiveness of mentioned influence on target audience. Digital value of mentioned level can vary in a wide range, and even take a negative value, which makes this a main factor in practical effectiveness of any informational influence. With analyzed factors in mind, a modernized model of counter-influence towards informational Russian Federation's influence is presented in this paper. Such a model includes a simultaneous usage of three forms of counter-influence: - Regular monitoring of informational space with goal of identifying NII - Decreasing the level of NII by using sanctions towards identified actors, responsible for creation NII - Creating a specific informational space in informational space for Ukraine, which could create a minimal optimal level of effectiveness concerning NII.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Виздрик Віталій Степанович
2. Vyzdryk Vitalii S.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Красівський Орест Якубович
2. Krasivskiyi Orest Yakubovych

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Артимишин Павло Іванович
2. Artymyshyn Pavlo I.

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривизюк Леонід Петрович

2. Kryvyzyuk Leonid Petrovych

Кваліфікація: к.і.н., 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куцька Олеся Миколаївна

2. Kutska Olesia M

Кваліфікація: д. і. н., 20.02.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові

голови ради

Харук Андрій Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Харук Андрій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.